

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Lueji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.).

OLASBI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Goriški dež. zbor.

GORICA 14. Na predlog posl. Maričiča se je naložilo deželnemu odboru, da predloži ob zopetnem sestanku dež. zbora zakonski načrt tičoč se spremembe občinskega volilnega reda, ki bo odgovarjal duhu sedanjega časa.

Posl. Kosmač je utemeljeval svoj predlog, naj se naloži deželnemu odboru, da ukrene potrebne korake radi spremembe drž. odgonskega zakona.

Posl. dr. Pettarin je utemeljeval svoj predlog glede spremembe občinskega volilnega zakona za Gorico-Gradiško, v smeri, da se dosedanjim volilnim razredom priklapi nov volilni razred in da se uvede načelo splošne tajne volitve. Deželni odbor naj izdela tozadeven zakonski načrt. Ta predlog je bil vsprejet.

Posl. Gasser je utemeljeval svoj predlog, da se izvoli stalno finančno kontrolno komisijo poleg deželnega odbora, ki naj za časa, ko ne zbora deželni zbor kontrolira vse finančno poslovanje deželnega odbora in gospodarskih uradov. Predložil je tozadeven zakonski načrt. Ta predlog kakor tudi nadaljni predlog istega poslanca, da se izvoli stalna posebna komisija, ki naj proučava pomanjkljivosti sedanjega deželnega volilnega reda, je deželni zbor sicer vsprejel, ko se je pa imela izvršiti volitev te posebne komisije, so italijanski liberalni in slovenski klerikalni poslanci oddali prazne glasovnice, tako da komisija ni bila izvoljena.

Na predlog posl. Bugatto se je naložilo deželnemu stavbenemu uradu, da izdela načrt za gradnjo ceste med Vermeljano in Dobrodom.

Za obrambena dela Soče pri Podgori se je obnovila podpora, ki je bila zapadla in je zbornica sklenila povabiti ministerstvo za poljedelstvo, da ta dela čim prej izvede.

Istotako se je, vzdrževaje načelno stališče, da pripada urejanje državnih obmejnih rek izključno državi, dovolilo za obrežna obrambena dela na Idriji pri Merniku znesek 4200 kron.

Deželni zbor naroči deželnemu odboru, da dá takoj na razpolago subvencijo za obrežna dela ob Soči pri Macorini v znesku 4500 K ter zahteva od vlade, naj dela po možnosti pospeši.

Sprejet je bil predlog s katerim se pozivlja vlado, naj omogoči s primerno podporo gradnjo električne železnice iz Opčin v Sežano.

Sprejet je bil v vseh čitanjih zakonski načrt o novem stavbenem redu in načrt o pospeševanju živinoreje.

Sprejeto se je resolucijo, s katero izjavlja dež. zbor, da so vse vodne moči v deželi deželna last. Naroči se dež. odboru, naj stopi tozadevno v dogovor z vlado ter sprejme predlog družbe „Union“, glede naprave splošnega načrta o izkoriščanju vodnih sil. Deželni zbor izjavlja, da se tičejo vse tozadevne odredbe države, a dovoljuje kljub temu za leto 1910 znesek 6500 tisoč Kron, ter naroči deželnemu odboru, naj stori doljne korake za končno ureditev te zadeve.

Dovolilo se je 3000 K za zboljšanje pašnikov na Krasu, pod pogojem, da dovoli tudi država enak znesek.

Sprejet je bil predlog glede regulacije Taglio 11 K 60 odstot. prispevku države se dovoli 20 odstot. dež. prispevek do zneska 7600 K.

Konečno je bilo dovoljnih več podpor za vodnjake in ceste.

Prihodnja seba jutri ob 10. predpoučne.

Sklicanje državnega zbora.

DUNAJ 14. — Državni zbor se sestane 24. t. m. Na dnevnem redu poslanske zbornice je volitev enega podpreds., rekrutni kontingent, zakon o pijančevanju, proračun in finančni načrt.

Bolgarski car v Belemgradu.

BELIGRAD 14. Kakor se govori, pride baje car Ferdinand na svojem povratku v Sofijo v Beligrad, kjer obišče srbski dvor. V političnih krogih pričakujejo, da se princ Gjorgje tekom tega tedna vrne v Beligrad, da si bo tukaj zdravil svojo bolno roko.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 14. (Ogr. biro) Ob 10. uri predpoludne je pričela v palači ministerkega predsednika konferenca, katere so se

udeležili vsi člani vlade in odbor, pripravljajoči program nove vladne stranke, ki se ima konstituirati. Konferenca je trajala do 12.30 opoldne in je razpravljala besedilo proglaša, ki ga je sestavil grof Štefan Tisza. Konferenca je sklenila, da se sestane na posvetovanje o tej stvari še pred soboto.

BUDIMPEŠTA 14. Pripravljalni odbor za ustanovitev nove vladne stranke je izdal proglas „ogrskega“ narodu, v katerem se najprej reasumira dobo vladanja koalicije in nasledujoče krize, katera doba da je pokazala, da le politika na podlagi leta 1867. je koristna za narod. Proglas naznanja obenem, da se bo ustanovitveni shod stranke vršil dne 19. t. m., s katrim vabi vse one, ki simpatizirajo z novo stranko. Proglas so podpisali med drugimi: grof Štefan Tisza, bivši predsednik posl. zbornice Dezider Percsel, baron Fejervary, Koloman Szell in drugi nekdanji ministri, ministerski predsed. grof Khuen-Hedervary ter vsi člani vlade itd.

Passanante umrl.

RIM 14. V sodni blaznici v Montelupo Fiorentino je umrl Passanante; ki je leta 1878 poskušal umoriti kralja Humberta.

Bivši sultan Abdul Hamid na smrtni postelji.

SOLUN 14. Iz vile Allatini se doznaje, da je bivši sultan Abdul Hamid na smrtni postelji.

Turčija.

CARIGRAD 14. „Ikdan“ poroča, da so uporniki v Jemenu pomorili v zadnjih bojih vjete turške častnike.

CARIGRAD 14. Sultan je dovolil, da se vojaški ataše na Dunaju, Ismail Hakkı bej poroči z eno nečakinjo sultana Murada. Poroka se bo vršila dne 17. t. m.

CARIGRAD 14. „Jeni Gazeta“ poroča, da je včerajšnji ministerski svet vsprejel na znanje odgovor turških poslaništev na Dunaju in v Petrogradu na vprašanje porte o vesteh, tičočih se avstroogrsko-ruskega zblizanja. — Glasom omenjenega odgovora je ruska vlada zagotovila, da ima zblizanje Turčiji v prilog poglavitno namen, da varuje status quo na Balkanu. Eventuelna balkanska zveza bi stala pod vodstvom Turčije. Zblizanje je nastalo, ker so spoznali, da napeto stanje med Avstro-Ogrsko in Rusijo ni ugodno sedanjim okoliščinam.

Grška zbornica.

ATENE 14. Zbornica se je sestala na izredno zasedanje. — Tekom tega tedna se konstituira.

O katastrofi parnika „General Chanzy“.

PARIZ 14. O katastrofi parnika „General Chanzy“ poročajo še iz Palme, da so videli na odprtem morju več rešilnih čolnov in tudi posamične ljudi, ki so se prevideni z rešilnimi pasovi skušali držati nad vodo. Ena naplavljenega vreča diši močno po dimu, iz česar domnevajo, da je bil nastal na parniku ogenj.

CIUADELA 14. Razun parnika „Balear“ sta pripluli semkaj tudi dve francoski torpedovki, da pomagati pri iskanju mrličev. Edini potnik, ki se je rešil Bades, je zapustil Ciudadelo in se popolnoma zdrav podal v Barcelono.

Parlamentarne volitve na Angleškem.

LONDON 14. Danes so poročali o izvolitvi liberalca Wasona v Orkney-u v Škotski; s tem so sedaj znani vsi izidi volitev. — Potemtakem bo spodnja zbornica obstojala iz: 273 unionistov, 274 liberalcev, 41 členov delavske stranke in 82 nacionalistov.

Posledice povodnji v Parizu.

PARIZ 14. — Posledice povodnji je še vedno opaziti. Sinoči se je udrl komad oboka proge 8 podzemne železnice ki jo sedaj gradijo. Ulica Mirbeau nad to železnico se je znatno udrla, tako da so jo morali zapreti za promet.

PARIZ 14. Seina je v zadnjih 24 urah padla za 7 cm.

Tanger 14. Poročilo, da je bil Raisuli usmrten s stropom, se dementuje. Raisuli je baje popolnoma zdrav.

Položaj naših delavcev v svobodni luki.

Z javnega shoda minole nedelje.

Predsednik Kranjc je v svojem nagovoru označil namen današnjemu shodu. Deputacijo, ki mu je predložila spomenico radi zboljšanja položaja delavcev v c. kr. javnih skladiščih, je opozarjal namestnik, da

se je v ta namen že pred par leti potrošilo par stotisoč kron, vendar pa da hoče storiti, kar je v njegovi moči. Deputacija pa je opozorila namestnika na grozno draginjo, ki je navstala mej tem, tako, da so danes delavci na slabšem, nego so bili pred par leti. Pa še na nekaj ga je deputacija opozorila, na to namreč, kako se je oni-poboljšek razdelil: enim so dali vse, drugim nič. Deputacija je opozarjala posebno na položaj volarjev, na protekcionizem, pod katerim trpe in zahtevala premikanje med stalne delavce po nekem gotovem redu. Koncem svojega govora se je govornik britko pritoževal, ker se za nadzornike imenuje umirovljence, ki morejo živeti od svoje mirovine, dočim mora toliko drugih stradati, ker so brez zaslužka.

Na to je predsednik podelil besedo referentu dru. Josipu Mandiču, ki je izvajal v glavnem:

Vsa ta gibanja teže po spremembi službenih razmer v svobodni luki. Neugodnost teh razmer je posledica dejstva, da so metode vse uprave javnih skladišč zastarele. Pred vsem ni nobene službene pragmatike, nobene norme, po katerih bi uslužbenci prihajali do stalnih mest. Mezde so naravnost smešno nizke ozirom na težavnost dela in veliko odgovornost. To je naravnost sramota za upravo skladišč. To podjetje se je kakor tako ogromno širilo, ne da bi se temu primerno zboljšale razmere delavcev. Draginja je nepričakovano narasla. Plačila so se n. pr. zboljšala le za kakih 10—15%, samo najemnina za stanovanja pa je porasla za 40—50%.

A kje je bil glavni vzrok, ki je omogočal obstanek takih razmer? V pomanjkanju organizacije naših delavcev. A danes? Da-si je naših narodnih delavcev do 35%, socijal.-demok. pa do 40%, vendar ni vodstvo socijalne demokracije hotelo niti slišati o kakem skupnem nastopu. Pozivljali smo jih, da bi se zasnova skupni akcijski odbor, ali socijalisti so ošabno odgovorili, da nas ne potrebujejo. Preostajalo ni torej nič drugega nego — ločena pot.

Potem je referent govoril o deputaciji pri namestniku analogno, kakor že predsednik shoda ter je na drobno razlagal zahteve, obsežene v spomenici.

Odgovor na to spomenico je došel začetkom februarja. Se zahtevami po zboljšanju plač smo skoraj popolnoma pogoreli. Uprava se izgovarja, da ni denarja. Verujemo jej to. Ali kje je vzrok, da država nima denarja. V blazni politiki Aehrenthalovi! Ni denarja, ker si je naš minister za vnanje stvari zabil v glavo, da mora anektirati Bosno in Hercegovino. Aneksija je stala ogromnih milijonov, a koliko je poleg tega požrla nevarnost velike vojne radi aneksije? Je pač tako pri nas v Avstriji: za nepotrebne stvari imajo vedno denarja, za potrebne pa nikoli!! In posledica je sedaj: bankrotne finance!

Glavni krivec je torej baron Aehrenthal in vsi oni, ki stoje za njim. Mi pa ne bomo mirovali in če ni država samo za to tu, da odira svoje državljane, moramo prej ali slej zmagati se svojim opravičenimi zahtevami. Kar se tiče družih naših zahtev, vam morem javiti, da smo vspehi z zahtevo glede starostnih doklad, da se namreč pomnože od 3 na 4.

Istotako glede pokojnin, tako, da se bo po 35 službenih letih pokojnina odmerjala v meri vsega plačila, in ne kakor do sedaj: le dve tretjini še le po 40 letih.

S zahtevo, da bi se delavci, ki so postali za delo nesposobni po zdravniški preiskavi upokojili s penzijo v razmerju službenih let — nismo vspehi radi finančne krize.

Zahtevi glede dopustov je ustrezno. Sicer ne popolnoma tako kakor smo hoteli mi, ali vendar. Mi smo zahtevali za vseh enako mero dopusta, dočim so določeni dopusti za više v viši meri, za niže pa niže.

Ustrezno je naši zahtevi, da se kavcije vrnejo onim uslužbencem, ki so jih položili.

Odgovor zagotavlja, da se odpravi protekcionizem in favoritizem in da se bo vedno oziralo v prvi vrsti na starejše delavce.

Pometači bodo dobivali po možnosti 2 obleki, delavci v kletah letno obleko. Važna je pridobitev za volarje, da jim bo po prvem letu zagotovljeno vsaki dan delo, plačo bodo dobivali na teden in ne sproti vsaki dan ter bodo dobivali po par močnih škornjev. Volarji, ki so postali nesposobni za težko delo, bodo

dobivali laglja. Tudi dobe volarji poseben delavni red. Glede pokojnine volarjev je uprava pripravljena privoliti računano od dneva stabilnosti naprej.

Zahtevali smo tudi za vse delavce javnih skladišč iste udobnosti za vožnjo po železnicah, kakor jih imajo železničarji, ker je služba analogna. Tej zahtevi ni ustrezno, ker je rešitev odvisna od uprave železnice.

Ker pa je odklonjena zahteva zboljšanja plačil, hoče uprava javnih skladišč, da se določi 150 novih stabilnih mest. Na ta način pridejo ti imenovanci vendar do viših plačil.

Prvi majnik se pripoznava kot praznik delavstva.

Na vas delavcih pa je, ako se zadovoljite s temi koncesijami. Jaz pa menim, da treba na vsak način nadaljevati korake, ker delo akcijskega odbora ni dovršeno. — Vedno bomo trkali na kompetentnih mestih.

Na to je govornik žigosal socijalno demokracijo, ki se je bahala z velikanskimi obljubami. A kaj so dosegli. Niti tega, kar mi. Ravno to je bilo slabo, da so zahtevali preveč. Socijalni demokratje so storili sklep, da se počaka na definitivni odgovor in da se prepusti njih akcijskemu odboru, da nadaljuje pogajanja.

Govornik je še enkrat obljubil, da bo N. D. O. delala na to, da zmagamo na vsej črti in tedaj se pokaže, če more N. D. O. kaj doseči in ali je res potrebno, da slovensko delavstvo prireja na evangelij Perceca in Pittonija. (Viharno odobravanje).

Na to je na analogno vprašanje še dr. Mandič omenil, da vodja javnih skladišč Minas odpotuje na Dunaj, da predloži te poboljške trgovinskemu ministru v odobrenje. Čirca 1. junija stopijo potem te koncesije v veljavo in takrat dobimo pismen odgovor.

Po kratkih pripombah zborovalcev Kreševiča in Jeraka je bil vsprejet predlog, da se odpošlje deputacija k trgovinskemu ministru (ki je prišel včeraj v Trst).

Na to je bila predlagana nastopna resolucija:

„Uslužbenci c. kr. javnih skladišč, učarjeni pri N. D. O., jemljejo poročilo dra Mandiča na znanje in pooblaščaj na javnem shodu dne 26. septembra 1909. izvoljeni akcijski odbor, naj nadaljuje s primernimi koraki v svrhu končne izpolnitve vseh zahtev, ki so bile uveljavljene v spomenici, izročeni upravi c. kr. javnih skladišč dne 14. novembra 1909“.

Resolucija je bila enoglasno vsprejeta.

K besedi se je oglasil strokovni tajnik Ekar, ki je naglašal pravico slovenskega delavca do zaslužka na tej zemlji. Do zaslužka ima sicer pravico vsakdo, ali vprašanje je, kdo ima večjo pravico? Domačini, ki morajo vršiti tudi dolžnosti do države.

Očitane socijalni demokratov, da nismo organizirani in da nimamo programa, ne velja. Naš program je pošteno delo. To je najlepši program. Delavstvo pa naj se zave moči, ki je v našem združenju. Oklene naj se N. D. O. za skupno delo. Delo se bo delilo po skupinah, a po teh zopet združevalo v skupno silo.

V svojem sklepem govoru je predsednik Kranjc pozival brezposelne delavce naj brezobzirno zahtevajo dela v svobodni luki pri sv. Andreju in naj se ne puščajo strašiti. Nastopajo naj pogumno.

V protest proti napadu ljubljanskega lista „Slovenec“ na dr. „sv. Cirila in Metoda“, se vpišite vsi v isto ali pa darujte vsak po svoji moči.

Slučaj zaderskega nadškofa Dvornika.

Poročali smo že, da je bil zaderski nadškof Dvornik odstavljen; in sicer — kakor je bilo rečeno — radi bolezni. No, resničnega razloga temu ni iskati v bolezni, ampak v okoliščini, da odstavljeno nadškof ni hotel v svoji škofiji razglasiti dekreta rimske stolice, s katerim se odpravlja glagolica iz dalmatinskih cerkva.

„Neue Freie Presse“ je pisala pred par dnevi o tej stvari: „Poleg velikega pomena, ki ga imajo dogodki v Dalmaciji in Primorju za monarhijo, je zelo važno dejstvo, da je v enem nadškofu hrvatski narodni čut močnej, nego vera v dolžnost poslušnosti nasproti papežu. Nacionalizem ima tam na

V nedeljo ob 3. in pol uri popoldne ponovi se opereta „Mamzelle Nitouché“ v „Narod. domu“.

jugu države, na nevarnih tleh Dalmacije, a gotovo tudi v Istri in na istrskih otokih, moč, ki je postala silnejša, nego moč klerikalizma. Pa tudi kak škof izgublja svoje mesto, ne kakor mučenik vere, ampak kakor mučenik svojega hrvatskega mišljenja. Ako vera s svojimi sredstvi milosti in svojimi močnimi tradicijami ne more ničesar več proti slovanskuemu nacionalizmu, kako naj proti istemu kaj napravi slaba država tam doli, a morda tudi tam gori.“

Milanska „Perseveranza“ doznaje od svojega vatikanskega dopisnika sledeče podrobnosti o Dvornikovi aferi: „Nadškof Dvornik je bil že več časa predmetom napadov od strani zadarskega duhovščine, ki je pri Vatikanu protestirala, ker nadškof nikakor ni hotel obelodaniti odlokov sv. Stolice glede rabe glagolice, ker je želel postati njen mučenik (!) in ker je njegova, tako očito pokazana neposlušnost napram navodilom iz Rima provzročila pravo anarhijo med duhovščino dijeceze. Vatikan se je vznemiril radi neprestanih tožb ter je odredil preiskavo, ki je bila poverjena nekemu jezuitskemu patru, ki dobro pozna razmere v Dalmaciji. Preiskava je završila z odstavljenjem nadškofa, ki se je motivirala z boleznijo.“

„Obzor“ prinaša v tej zadevi daljši dopis iz Zadra, v katerem pripoveduje, da je nadškof Dvornik v Zadru samem zelo pazil, da ne bi žalil občutljivosti Italijanov. Radi tega so ga hrvatski listi tudi večkrat oistro napadali. Zato je pa začel v okolici na novo uvajati glagolico, ki jo je bil odpravil njegov prednik Rajčević skoro iz vseh cerkev. Vse to da je Dvornik delal v sporazumu z dunajsko vlado. „Obzorovemu“ dopisniku da je znano, da se je nadškofu Dvorniku posrečilo izpodbiti nezaupanje, ki je vladalo v dunajskih dvornih krogih proti temu našemu narodnemu privilegiju, ter obenem uveriti te kroge, da zamore biti tudi glagolica sredstvo avstrijske politike napram Balkanu. Zato pa ni uspel pri Vatikanu, ki vidi v glagolici še dandanes ne samo neko nevarnost za univerzalnost cerkve, ampak tudi sredstvo narodnih borb. V Vatikanu da se še danes veruje, da se na iztočnih obalah Adrije z ruskimi rublji vodi borba za glagolico in proti italijanskemu elementu in italijanski kulturi. Na naše politične razmere se ne gleda več z vedrim očesom Leva XIII. Pij X. ne more zatajiti v sebi čustvo in aspiracijo beneškega patrijarha. Zato je Dvornikova akcija vzbudila veliko nevoljo v Vatikanu. Dvornik je hotel prepričati Vatikan, da dela v interesu cerkve, a se mu ni posrečilo. No, on je brez obzira na napete odnose z Rimom, ipak nadaljeval svoje delovanje v prilog glagolice. Okoli konca l. 1906 je Dvornik težko obolel in moral oditi na zdravljenje. V njegovi odsotnosti mu je Vatikan imenoval — ne da bi ga vprašal — pomožnim škofom prošta zadarskega kapitlja. Italijana Borzattija, s katerim nista bila ravno v prijateljskih razmerah. Vatikan je računl, da bo nadškof Dvornik smatral to kakor očit izraz nezaupanja. Mejem se je vzbudila v Dvorniku uporna dalmatinska mrav. Odločil se je, da ne odneha. Vrnil se je na svoje mesto in skušal vršiti nadškofovske funkcije. Zdravniki pa so mu svetovali, naj se čuva, ker bi ga delo utegnilo stati glavo. Odločil se je, da imenuje provikarija, ki bo upravljal škofijo. Ta čast bi bila imela doleteti Borzattija, ker ga je že Rim imenoval. Ali Dvornik ga je odklonil, navedši zato dober razlog: Ker (Borzatti) ne pozna hrvatskega jezika — jezika naroda! Ponudil je mesto provikarija italijanašiu Mioševiću, ki pozna dobro hrvatski jezik. A ta je odklonil iz ozirov na Borzattija.

Tedaj je Dvornik imenoval provikarjem kanonika Piasevalia, ki je Hrvat. V kapitelju je nastal razdor. Hrvatski kanoniki so bili na Dvornikovi in Piasevali-jevi, italijanaški na Borzattijevi strani. Neprestano so odhajale v Rim ovadbe proti Dvorniku. Vatikan je vpraševal razjašnenje, pošiljal opomine. A Dvornik se ni nič zmenil za vse to. Zatrja da se, — tako pravi „Obzorov“ dopisnik dalje — da Dvornik celo na lastnorodna pisma Pija X. ni odgovarjal. Ko je bil na Dunaju, je napravil razne obiske a ni obiskal papeževnega nunciata. Vatikan je po slal jezuvite, ki so se informirali seveda pri italijanskih duhovščini v Zadru in so pošiljali vsakovrstna poročila v Rim. Dogodil se je celo ta škandal, da je neki postni propovednik — seveda jezuit — v navzočnosti nadškofa Dvornika namigaval popolnoma jasno na njega, preteč z božjo kaznijo „nepokornim“ in „okolici“.

Medtem se je Vatikan trudil pri dunajski vladi, da bi Dvornika odstavili in postavili Borzattija njegovim namestnikom, s pravico nasledstva. Dunajska vlada, pri kateri so intervenirali dalmatinski poslanci, pa se je temu najživeje upirala, ker ni hotela škandala.

Prepir med Dunajem in Rimom je trajal dve leti. Dvornik je za vse to znal, a ni se zmenil tudi dalje ne za Vatikan, ne za papežovo nunciaturu na Dunaju, Konečno se je Dunaj udal.

„Obzorov“ dopisnik zaključuje: To Vam je v glavnih potezih ta slučaj nadškofa Dvornika, zanimiv in važen za nas, ker gre za spor med našim narodnim cerkvenim dostojanstvom in protinardno rimsko kurijo. Ozadje mu je: borba za glagolico. Udarac, zadan nadškofu Dvorniku, je namenjen tej naši narodni svetinji. Ali Rim se

moti, ako misli, da doseže svoj namen. Hrvatski narod se ne odreče svojim pravicam nerazumljivim načrtom rimske politike na ljubo!

Pariški „Figaro“ objavlja v tej stvari sledečo brzojavko iz Rima: Vatikanski krogi izjavljajo, da je v aferi nadškofa Dvornika šlo samo za disciplinarno kazen, katero je nadškof zaslužil s tem, da se je dve leti branil izvršiti ukaz papeževne stolice. S to kaznijo ni Vatikan zaval nikakega stališča ne za Italijane, ne za Hrvate, ampak je samo kaznoval neposlušnost. (Kdo bo pa to veroval? Ured. „Edin.“)

V nekakem protislovju s poročilom v „Obzoru“ je zadarski „Narodni list“, ki trdi, da nadškof Dvornik ni bil nikdar pozvan, da se opraviči na katerokoli stran. Bilo mu je od sv. Stolice celo prepovedano posvečavati duhovnike, ne da bi se mu bilo povedalo razlog te prepovedi.

Bilo kakor bilo: To eno stoji, da je nadškof Dvornik padel kakor žrtev glagolice in vsi oni, ki znajo misliti s svojimi glavami, morejo iz načina, kakor se je postopalo z nadškofom Dvornikom, izvajati sklepe, kako nas Vatikan — ljubi!

Člen gosposke zbornice in slovanski učenjak prof. dr. V. Jagić o glagolici.

Profesor V. Jagić je objavil v „Neue Freie Presse“ daljši članek, v katerem nepobito dokazuje, da so nekateri dalekovidnejši papeži izrecno dovolili Hrvatim posluževati se starodavne pravice do slovanske liturgije po rimskem obredu.

Na to razpravlja člankar o sedanjem stanju tega vprašanja in pravi: „Mesto da bi se skušalo urediti to vprašanje, se je raje seglo po „masreglovanjih“, o katerih pišejo že tudi dunajski listi. Ali je to prava pot, ki vodi k cilju, ali bo to pospeševalo udanost do cerkve in resnično vernost — o tem nočem govoriti?“

Nova umazana afera dr. Franka.

„Pokret“ in za njim drugi hrvatski listi prinašajo sledečo škandalozno afero: Neki kranjski konsorcij, v katerem so dr. Hočevar iz Krškega ter dr. Majaron in Mayländer iz Ljubljane je v svrhu parcelacije kupil veleposestvo Jankomir pri Zagrebu. Dotični konsorcij je na priporočilo dra. Josipa Franka imenoval njegovega sina dra. Vladimira Franka, upraviteljem posestva. Dr. Frank ml. bi bil imel to veleposestvo prodajati po malem, a je med tem upravljal tako, da bi prinašalo vsaj nekoliko dohodka. Med tem je dr. Vladimir Frank razkošno živel na račun Jankomira in kranjskega konsorcija — živel je kakor mal bog. Ko so konsortisti zahtevali od njega račune, se je izkazalo, da je dr. Vl. Frank zafuckal lepih — 60.000 kron!

To poneverjenje da je dokazano na podlagi računov, ki jih je dr. Frank ml. sam napravil. Resnično poneverjenje je torej gotovo še mnogo večje. On je prodal okoli 200 parcel, a do danes se še ne zna, koliko so kmetje že plačali na račun.

Ko je konsorcij konečno zahteval od dr. Vladimira Franka naj uredi Jankomirske zadeve in mu zapretel s kazensko prijavo, je Frank ml. pomrlil konsorcij s tem, da mu je obljubil, da Jankomirsko veleposestvo kupi ban Rauch na račun dežele. Cena bi bila v tem slučaju seveda tako visoka, da bi bila pokrita vsaka izguba, a poleg tega bi bil še Frank zaslužil novih lepih tisočakov. Medtem pa je Rauch padel in vsa kupčija je splavala po vodi. „Pokret“ objavlja faksimile nemškega pisma, ki ga je pisal dr. Hočevar dne 20. m. meseca dr. Vl. Franku. — Omenjeno pismo končuje tako:

„Politika v Hrvatski dobi sedaj zopet drugo smer. Pod Khuenom Rauch vsekako ne bo mogel dolgo ostati. Porabiti se ta kratki čas, da se pod Rauchom izvedete to prodajo in nas osvobodite Jankomira.“ „Pokret“ zahteva, da se proti dru. Vl. Franku uvede takoj kazensko preiskavo radi poneverjenja. Značilno pri vsem tem je tudi to, da slov. državni posl. dr. Hočevar piše velikemu Hrvat, sinu „največega živečega“ Hrvata nemško pismo.

Ogrske narodnosti in Khuen.

Kakor se zdi, narodnosti niso ravno protivne Khueni, marveč pričakujejo od njega celo, da jim nekako olajša njihov sedanjí neznosni položaj. Glasilo srbskih Romunov „Tribuna“ sodi položaj za Khuenta precej optimistično. Omenjeni list je izračunal, da je na Ogrskem samo 21 čisto madjarskih velikih županij, ki volijo 197 poslancev. V 42 velikih županijah imajo narodnosti večino.

Te slednje volijo 216 poslancev. Dokler so bili liberalci na krmilu, so bili ti okraji vedno njihovi. Tudi sedaj ne bo Khueni težko doseči, da bodo ti okraji volili po njegovi volji. Ako si zagotovi tudi podporo Hrvatov, bi mu bila torej večina v bodočem državnem zboru skoro zagotovljena. Njegove šanse se torej ne zde slabe.

Dnevne vesti.

Otvoritev Fran Josipove luke pri Sv. Andreju. Včeraj je bil izročen prometu prvi del nove luke pri Sv. Andreju. Celi projekt nove luke bo dovršen še-le leta 1916. Vsi pomoli, obrežja, prostori za nakladanje in razkladanje blaga zavzemajo skupni prostor 670.000.000 m²; od tega odpada na same hangarje in skladišča 300.000 m². Stroški za zasipavanje in napravo pomolov in obrežij so proračunjeni na 53.334.500 K. Za tračnice, skladišča, razsvetljavo, električne naprave, za motorne gonilne sile, upravne urade itd. je proračunjenih 33.200.000 K. Skupni troški bodo torej znašali — 86.534.500 K.

Čim bodo vsa ta dela dovršena, se bo smelo prištevati dela v tržaški luki mej največje slične naprave na celem svetu.

Prvi del je včeraj slovesno otvoril trgovinski minister Weisskirchner ob navzočnosti načelnikov oblastnij in avtonomnih korporacij. Govorila sta poleg ministra Weisskirchnerja, ki je imel slavnostni govor, tudi župan Valerio in predsednik trgovske zbornice, di Demetrio.

Novo „Fran Josipovo pristanišče“. Z dnem otvoritve nove svobodne luke v „Franc Joževem pristanišču“ bode radi večje ugodnosti ondi zaposlenih oseb dovoljen prehod skozi vrata, ki se nahajajo v ograjnem zidu, proti vzhodu v bližini Lloydovega arzenala.

Ker se pa mora ta prehod v smislu carinskih predpisov smatrati za stransko pot, opominja se vse one, ki se mislijo posluževati tega prehoda, da je po ti poti prepovedana prenašanje blaga in da bo vsak poskus uvajanja blaga skozi gori navedena vrata kaznovan po obstoječih zakonih radi poskušenege tihotapstva.

Nekaj nedostatkov na naših sodiščih. Sodeč po vnemi, s katero se je sodna gospoda dala na jezikovno reorganizacijo primorskih sodišč v nemškem duhu, bi človek moral misliti, da je v vseh ostalih oziirih na teh sodiščih vse v najlepšem redu in da treba torej samo še slovenščino kolikor možno istisniti, da bodo primorska sodišča vzorna.

Da pa temu ni tako, ve dobro vsakdo, ki je imel z našimi sodišči le količkaj opravila.

Za danes se hočemo dotakniti samo enega nedostatka, ki pa je posebno za stranke zelo važen, namreč določevanja dnevov za razprave v civilnih predah. V tem oziru imamo zaznamovati dvojne pritožbe.

Kar se pred vsem tiče zborničnih sodišč v Trstu, morajo stranke čakati tri, da celo štiri mesece, predno se jim razprave razpišejo. Ako treba potem dan preložit v svrhu zaslišanja prič, poteka zopet nekoliko mesecev, predno pride do nove razprave. Ako se vsteje še čas do l. naroka in rok za odgovor, se lahko v mirno vestijo trdi, da traja taka pravda v prvi instanci navadno eno leto.

Mi vemo sicer, da je število svetovalcev nedostatno, vendar pa moramo reči, da bi se precej dragocenega časa prihranilo, ako bi razprave začenjale točno ob določeni uri in ako bi senatni predsednik že v naprej znal, kdo bo vsakikrat v njegovem senatu sodeloval. Tako pa se neredkokrat dogaja, da mora predsednik ali sodni sluga tik pred razpravo po vsem sodišču iskati votante ali celo zapisnikarja, s katerimi naj se senat sestavi.

Dočim se mora torej zborničnim sodiščem očitati počasnost, pa razvijajo nekatera okrajna sodišča tako naglost v določevanju narokov, da je to zopet strankam v škodo.

Nekatera okrajna sodišča določujejo namreč razprave na osem dni. Štiri do pet dni leži potem spis v sodni pisarni, a stranaka ali odvetnik dobiva v takem slučaju vabilo še-le tri dni pred razpravo. Odvetnik nima niti časa, da obvesti stranko, stranaka pa nima časa, da se z odvetnikom posvetuje. Posledica temu je potem, da prihajajo stranke nepripravljene na razpravo, navadno brez prič in brez potrebnih listin, in da se morajo zato razprave odlagati, kar provzroča velikih in nepotrebnih stroškov.

Svetovalci bi gospodi na višem sodišču, da bi se bavili raje s temi in sličnimi nedostatkami, o katerih hočemo še govoriti o drugi priložnosti, nego pa da širijo v naših krajih germanizacijo.

Na naslov c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu. Iz Pule na pišejo:

Zatrjuje se nam, da je finančni nadzornik Dalla Rosa premeščen v Gorico. Mi ne zahtevamo, da bi bil za njegovega naslednika imenovan kak Hrvat ali Slovenec, mislimo pa, da je popolnoma upravičeno, če zahtevamo, da mora bodoči finančni nadzornik — čegar delokrog obsega vse kvarnerske otoke — poznati hrvatski ali slovenski jezik in da ne sme biti sovražnik Slovanov.

Toliko na znanje slavnemu finančnemu ravnateljstvu zato, ker se nam zatrja, da se misli imenovati na to važno mesto nekoga, ki se ostenitvno ponaša s tem, da ne pozna niti besedice hrvaškega ali slovenskega jezika. Naj slavno finančno ravnateljstvo skrbí, da bo v kraje kjer živijo Slovani imenovani uradniki, ki ne sovražijo tega naroda in ki poznajo njegov jezik.

Ojačimo se gospodarski! Te dni smo prinesli kratek opomin našega prijatelja. „Ne tako!“ Povrniti pa se moramo na predmet, ker v vprašanju slovenske (in sploh slovanske) trgovine v našem mestu vidimo glavne težise vseh naših narodno-političnih pridobitev. Žalibog pri nas še vedno ni tiste prave zavesti v vsakem posamičniku, zavesti, da sleherni Slovenec in Slovan v Trstu ne sme zamujati ni najmanjše priložnosti, da vrši svoje domovinske dolžnosti. Odkriti moramo biti! Kajti če ne bi bilo tako, na tem mestu se sploh ne bi smelo in moglo čitati o tem, da kak slovenski „narodnjak“ ne ve na pr., da v srcu mesta imamo narodno, slovansko trgovino s klobuki (Josip Cwenkel, Corso št. 32.) ali svojega fotografa, brivca, knjigarja, trgovca z manufakturnim blagom, ali z gotovimi oblekami. Mi smo večkrat opozarjali mestne Slovane, da je n. pr. v ulici sv. Sebastiano št. 6. gosp. Turina, odločen narodnjak, odprl svojo papirnico, ki je bila prepotrebna za oni del mesta, ki mu je predaleč Gorenjčeva trgovina. In?.. Pogledite vse tiste italijanske papirnice v ulici Sv. Sebastiano in boste videli, kako jih pridno obiskujejo naši ljudje! Gosp. Turina pa nima sreče. Ni-li to sramotno, ni-li to nevarno za naše gospodarsko razvijanje v tem trgovskem vele mestu! Spametujeno se torej! Gosp. Cwenkel je prišel ginjen k nam, da bi nam se zahvalil za naše opomine. „Do sedaj so me bojkotirali Italijani — je rekel gosp. Cwenkel — ker da sem Slovenec, Slovenci pa niso zahajali v mojo trgovino, češ, da za njo niso znali!! Če pojde tako naprej, bom moral zapustiti Trst in preklinjati vse one, ki so mi govorili: V Trstu vsaka slovanska glava potrebuje klobuk ali kapo kupljeno pri slov. trgovcu.“

Zamislimo se malo pri tem dejstvu! In odločimo se vendar enkrat za geslo „svoji k svojim!“ — če sploh mislimo na večje uspehe za bodočnost.

Kdor Slovan — Ta Sokol! S tem geslom je založil „Sokol“ v Ajdovščini kaj mične razglednice. Na levi v ospredju drži postaven „Sokol“ v kroju sokolske zastave ter zre resno preko ravnine. Ker so razglednice zares lepo in skrbno izdelane in ker je čisti dobiček določen za nabavo telovadnega orodja, priporočamo te razglednice v pridno naročanje.

Ljudska predavanja. — Po daljšem odmoru in to radi predpusta, se v kratkem pričnejo zopet redna predavanja, ki so doslej tako lepo uspevala. Upamo, da jih bo slavno občinstvo posečalo v velikem številu, in nam tako ohrani simpatije, ki nam je jih izkazovalo dosedaj.

Sodelovanje nam je obljubilo več predavateljev, med temi g. profesor Ferdo Seidl iz Gorice, ki bo predaval nekaj iz naravoslovja.

G. dr. J. Mandić misli predavati nekaj socijalnega, na kar opozarjamo naše delavstvo.

Prihodnje predavanje se vrši prihodnji torek dne 22. t. m. Predava g. cand. iur. Jedrowski o predmetu: „Carigrad.“ Na to vlezanimivo predavanje, katero bo pa pojašnjevalo 130 krasnih skriptičnih slik, opozarjamo slavno občinstvo že sedaj.

Iz Padrič. Po daljšem presledku se je začelo tudi naše pevsko društvo „Slovan“ zopet oživljati. Dne 23. januarja je imelo svoj XII. redni občin zbor, na katerem se je zopet pokazalo, da občutimo potrebo tega društva.

Dne 2. februarja pa je priredilo svoj pevski večer pri g. Josipu Grgiču. Tudi na tej prireditvi se je pokazalo, kako naša mladina narodno čuti in hrepeni po izobrazbi. Dne 6. februarja je imelo plesni venček v dvorani g. M. Grgiča, ki je izpal izborne toliko glede udeležbe, kolikor tudi lepega vedenja. Le od strani starijih vaščanov bi želeli večega zanimarja za društvo, ker mladina potrebuje vspodbuje od starih.

G. M. Grgiču budi izrečena prisrčna zahvala za brezplačno prepustitev dvorane, tamburaškemu zboru za sviranje izbranih plesnih komadov, bivšemu predsedniku A. Grgiču, in vaškemu načelniku. J. Grgiču za podarjenih 6 K.

Grad Miramar. Včeraj popoldne se je kneginja Elizabeta Windschgrätz, hči pok. prestolonaslednika Rudolfa s posebnim vlakom pripeljala v Miramar, kjer ostane kake tri mesece.

Kakor doznajemo, bo odsedaj naprej tudi tekom bivanja členov cesarske rodbine ostal gornji del miramarskega parka odprt občinstvu.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila — je vojna ladja „Panter“ dne 11. t. m. dospela v Soerabio, kjer ostane teden dni.

Izgubil je nekdo dne 12. t. m. v Sežani na trgu svoto 1120 K. Pošteni najditelj naj se zglaš v našem uredništvu. Izplača se mu zakonita nagrada.

Zanimanje za prihodnjo zabavo Slovanske Čitalnice je veliko. Ni čuda! Na vsopredju sobotnega čajevga večera je prav vabljivih točk. Naj omenimo, da sodelujejo g. S. Schneller in pa naš novi „Tržaški kvartet“ in da je na dnevnem redu tudi interesantno predavanje o Carigradu ilustrirano s 130 projekcijami; potem pa bo še nekaj, ampak to se bo moralo — videti.

V odgovor „Slovencu“ radi napada na našo šolsko družbo.

V puščici v kavarni „Commercio“, v katero so zbirali gostje te kavarne v soboto in nedeljo prispevke za Ciril-Metodovo družbo kot protest proti „Slovencu“, ni bilo 100 K, kakor objavljeno, ampak 104 K 20 stot. Ker je število darovalcev veliko in so na nabiralni poli nekatera imena nečitljivo pisana, jih z ozirom na prostor lista „Edinost“ ne objavimo. Zahvaljujemo se pa srčno rodoljubnim prijateljem naše družbe.

Odbor

C. M. moške podružnice v Trstu.
— V protest proti „Slovenčevu“ blaznosti darovali o priliki krsta Danice Majcen gosp.: Ivan Majcen, I. Domes, K. Bogatec po K 2 k temu dodala gospa Amalija Drufovka še K 1 skupaj K 7 za moško podružnico sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

— Slovenci na Reki so na predlog trgovca g. Petra Verčona nabrali v protest proti članku v „Slovencu“ 16 K za Ciril-Metodovo družbo. Reški Slovenci so že enkrat poslali večji znesek za družbo in sklenili, da jo bodo vedno podpirali. Od sedaj naprej pa hočejo to storiti v še večji meri in pozivljajo ob enem vse brate v domovini in izven nje, da s podvojeno požrtvovalnostjo priskočijo na pomoč naši miljeni družbi. Darujmo toliko, da bo družba mogla rešiti vsakega slovenskega otroka na meji iz nemških ali laških krempljev.

— V protest proti „Slovenčevu“ članku proti družbi sv. Cirila in Metoda je daroval gosp. Rupl Jakob K 2 za podružnico na Greti. Po občnem zboru podružnice na Greti nabralo se je med zborovalci v Konsumnem društvu v Rojanu v enak protest in kakor dar ob 25-letnici obstanka družbe sv. Cirila in Metoda v gostilni „Konsumnega društva“ v Rojanu K 23-14.

— V veseli družbi praznovanja 25 letnice poroke Kristjana Bogatec v Ricmanjih se je nabralo v protest proti „Slovenčevu“ lopovščini K 5 za moško podružnico sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

— „Slovencu“ v odgovor. Iz Loke v:
Ne vseh — a kdor pregleda te,
Spozna mu glavo in srce!

Te zlate besede je napisal kakor motto, k prvi izdaji svojih nebeskih poezij naš goriški slavček. Res: prečitajte „Slovenčev“ članek in spoznate mu glavo in srce!! Vedno se sklicujejo na Kristove nauke, je-li pa Krist učil tako sovraštvo proti — bratu? Ne, tako ni učil Krist — članek je prevzel vlogo Judeža Iškarijota.

Proti takim pojavom — boj do skrajnosti, ali plemeniti boj: s kronami za družbo odgovorimo sovražnikom družbe! Oni članek je moral narekovati sam vrgl! Ali dal Bog, da iz tega vrazjega semena vrkne sad, ki bo lečil narodno rano, ki jo je odprl članek se svojim peresom.

Kar je zares narodno čutečega v Sloveniji, naj se združi v odgovor z delom za nedolžno deco v obmejnih krajih! „Cirilmetodarija“ naj pomnoži požrtvovalnost rodoljubnih src!

Tako se je zgodilo pri nas v Lokvi. Dva naša narodna moža sta stopila v število onih, ki se vpisujejo v obrambni sklad. Gg. Anton Muha st. in Avgust Praprotnik sta izročila tukajšnji podružnici po 200 K. Dal jima Bog še mnogo posnemovalcev! Ob enem so zložili rodoljubi v odgovor na oni pamflet 72 K, ki so jih darovali: Rade Praprotnik 20 K, Slavoj Praprotnik 20, učitelj Kreščak 10 K. Anton Muha ml. 10 K, učiteljica Milena Žagar 5 K, neimenovan 5 K, Marija Petelin 2 K. Pričakujemo pa še nadaljnjih prispevkov. Dal Bog še mnogo takih protestantov, a družbi neštevilo mlodarov!

Tržaška mala kronika.

Nemarni stariši. Mizarju Antonu Michelinu so včeraj nekateri pobalini, stari od 10 do 12 let ukradli voziček. Policija je 4 teh pobalinov aretirala in dala poklicati njihove stariše. Ali ker se ti niso pobrigali, da bi se odzvali pozivu policije, je ista morala pustiti pobaline brez družega na svobodo.

Hiša pogorela. Predsinočnjem ob 9-30 se je v hiši št. 483 pri sv. M. Magdaleni spodnji, lasti Josipa Hrovatin pojavil ogenj. Hišnja je popolnoma pogorela še preden so došli ognjegasci. Rešili so le hlev in nekoliko pohištva. Hrovatin je zavarovan pri banki „Slaviji“.

Otroci izginili iz Ljubljane. Tiskar Ivan Gostinčar iz Ljubljane je predvčeraj naznanil policiji, da je njegov brat Vinko star 12 let dne 12. t. m. izginil iz Ljubljane. Bržkone je deček odšel z nekim neznancem, ki mu je dal tudi denarja. Gostinčar je povedal, da so izginili iz Ljubljane trije ali celo pet drugih in to vsled slabih redov v šoli.

Najdena kava. Že dne 9. t. m. so v veži hiše št. 4, v ulici Media našli žakelj, v katerem je bilo 25 kg kave. Žakelj ima znamko B. U. Trst. Gotovo prihaja iz kake tatvine. Shranili so ga pri bližnjem redarskem oddelku na razpolago lastniku.

Drzna tatvina. V soboto ob 8. uri zvečer je gospa Baisinger šla po svojega soproga, — ki je uslužben v podružnici Neumanove menjalnice na Korsu in šla sta skupaj domov. Ko sta prišla blizu svoje hiše, se je urno približal nek drzen tat, ki

je gospej bliskoma iztrgal iz roke tobico, v kateri je bilo 11 kron. Gospa je kar okamenela strahu.

Koledar in vreme. — Danes: Faust in Jovita muč. — Jutri: Kvaterni sredo.

— Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 7° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Hladni vetrovi. V začetku še lepo, potem motno.

Društvene vesti.

Glazbeno društvo „Trst“ bo imelo jutri v sredo vajo za mešani zbor. Sprejemajo se nove moči.

Št. Jakobska čitalnica opozarja svoje pevce in pevke, da se danes zvečer vrši vaja za opereto „Mamzel Nitouch.“

Odbor C. M. moške podružnice ima veljavno sejo v torek, dne 15. t. m. ob 7. uri zvečer v pisarni predsednika. — Prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico vabi na željo mnogih članov gg. tovarišice in tovariše na sestanek, ki bo v četrtek 17. t. m. ob 5. uri popoldne v šolski sobani v ulici Acquedotto št. 22, kjer bo pomenek o stanovskih zadevah.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu. Jutri v sredo točno ob 8. uri pevska vaja za sopran in alt. Ker je koncert blizu, prosim polnoštevilne udeležbe. —

Pevovodja.

Pevsko društvo „Kolo“. Odbor bo imel danes zvečer ob 8. uri sejo, Gg. odbornike se naproša, da sigurno vsi pridejo in tako tudi pregledovalci računov, na dnevnem redu bode med drugimi točkami pogovor radi daljšega izleta to poletje.

DAROVI.

Za moško podružnico družbe Sv. C. in M. nabralo se je z „interesantnim panoramom“ K 5. (Denar hrani uprava).

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovanske mladine doposlali so gosпода: Dr. Franc Kos profesor v Gorici K 10, Ivan Kenda vod. v tovarni Boljunc K 5, R. Katalinič Jeretov Zadar K 5, Ise Čorak Zadar K 5, dr. Ivo Mrhar profesor Trst K 8, Janko Malenšek Trst K 4, dr. Andrej Stanger odvetnik Volosko K 10, potom Jadranske banke: Fran Tomšič Nabrežina K 2, Sl. pevsko in bralno društvo „Ladija“ v Devinu K 5, gosp. Peter Baučar Trst K 1, Županstvo v Jelšanah (Istra) K 6, Aust. parobrodarsko društvo „Dalmatia“ v Trstu K 50, Peter Matanič nadučitelj Pazin K 2, Rudolf Kregan Koper K 4, Vekoslav Plesničar trg. Trst K 4, dr. Kristjan Krstulović zdravnik Trst K 10, Friderik Mahorčič postajenačelnik Trst K 4, Ivan Rudolf Milje K 2, Ema Lenassi Trst K 2, Fani Živec učiteljica Dutovlje K 2, Mihael Pertot višji kom. Ljubljana K 6, Ivan Kunič Janjina K 4, Anton Furlan Repentabor K 6, Ivan Daneu šolski vodja Sv. Ivan K 4. V zadnjem izkazu čitaj Stjepo Dabinović kap. Trst K 20, mesto K 30. — Kakor je bilo pomotoma javljeno.

Rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljne prispevke naj se izvoli pošiljati na Jadransko Banko ali gosp. Vladku Ternovcu — ulica Fontana 4. l.

DVORANA ZA SOOBENE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritišče.

Dražba, ki se vrši jutri 16. t. m. od 9.—10. predpoludne:
Ura iz ruskega srebra z zlato verižico, kredenca temne barve s črnim mramorjem in zrcalci, tapeciran divan z zrcalom, oljate slike, mizice, majhna ura, chiffonier, nočne omarice, zrcalo.

Okrajna hranil. in posojil. v Sežani

vpisana zadruška z neomejeno zavezo.

VABILO na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nečeljo, 27. febr. ob 10. uri predp. v zadržnih prostorih.

DNEVNI RED:

- 1) Pregled in odobritev letnih računov.
- 2) Razdelitev čistega dobička.
- 3) Poročilo o reviziji.
- 4) Volitev načelstva.
- 5) Volitev nadzorstva.
- 6) Predlogi.

Načelstvo.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom smrti ljubljene soproga in nepozabnega strica, gospoda

Blaža Dobida

se najiskrenejše zahvalujemo.

Zalujoča soproga in ostali soodniki.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

namanja slavemu trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro prekrbljena z vsakovrstnimi blagati posebej za čaj; ima razne fine vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokanje itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk

Mnenje gosp. prof. dra. F. Mühling-a, Carigrad

zdravnika.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

ŽELEZNATO KINA - VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) je jako krepilno zdravilo. Kot tako naj se toplo priporoča malokrvnim in rekonvalescentom.

CARIGRAD, 29. novembra 1903.

Dr. MUEHLING.

Veliki kinematograf

BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Od torka 15. do 17. februvarja 1910:

- 1) Od Helsingborga do slikovite točke Küllen (krasna projekcija po naravi).
- 2) LUISA STROZZI (zgodovinska novost).
- 3) Antialkoholist Cretinetti se ne sme smejeti.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. Otroci in vojaki 10 stot.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

prilagoja slavemu občinstvu
svojo mizarnico.
Izdeluje vsakovrstno, tudi
NAJFINEJŠE POHIŠTVO

TRŽAŠKI SLOVANI in posebno okoliščini ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobro poznani

:: Kavarne Universo ::

ki se nahaja na trgu pred „Narodn. domom“ št. 1, upr. av. nasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustr. revije. Za obilen obisk se priporoča FRANJO BOJC.

CARLO STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač
TRST - Corso 34 - TRST
Galanterije iz usnja, Polne torbe
Ovratnice, dežniki in palice.
Specialiteta: Potrebščine za
hribolazce.

Gostilna Al Belvedere

ul. Belvedere št. 37

toči najboljša

bela in črna vlp. in črna dalm. vina.

Domača kuhinja, gorka in mrzla jedila vedno na CENE ZMERNE — razpolago. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča Vekoslav Rebek.

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Geollia 9

priporoča slavemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

Nepremočljiva

pregrinjala

za voze, vagone, kerjave, blago itd.

Izposojuje pregrinjala.

Ivan Sivitz

Trst, ul. G. Gallatti 6.

VELIKO SKLADIŠČE IN POSODA

glasovirjev :: pianino

harmonijev prvih tu- in inozemskih tovarov. Uplašenja in poprave se izvršujejo z natančnostjo po najzmernejših cenah.

starodavna tordka LUIGI ZANNONI

TRST, Piazza San Giacomo 2 (Corso TRST)

POZOR NA NASLOV!

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificialnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo štev. 2 Telefon 21-42.

Pohištvo

Rafaele Italia

solidno in elegantno po zmernih cenah

TRST — Via Malcantone

Nar. del. organizacija.

(Iz krogov N. D. O.) nam poročajo: Kakor se čuje, je ob priliki včerajšnje slavnostne otvoritve nove proste luke pri sv. Andreju delalo 52 iz stare proste luke. Med temi delavci so bili baje trije regnikoli, med njimi tudi znani Penso, ki je popravljal po hangarjih. Ne vemo, kaj ima ta človek opraviti v novi prosti luki! Z ono odločnostjo opozarjamo slavno upravo proste luke, naj vendar gleda, kaj dela. Dana beseda velja naj se je spomni torej besede, ki jo je zastavila v tej zadevi!

(Iz proste luke) nam pišejo: G. Sossich & Jazbec naj pazi, da mu odkrigne njegova kapica!

Vesti iz Goriške.

Dopolnilne deželnozborske volitve iz veleposestva na Goriškem. C. kr. namestništvo je razglasilo od 8. t. m. razpisalo dopolnilne volitve treh deželnih poslancev poknežene grofije Goriške in Gradišanske iz volilnega razreda veleposestva za volilni okraj I. Volilni okraj I. obstoji iz mesta Gorice, iz političnih okrajev Gorica-okolica, Tolmin in Sežana, nadalje iz krajevnih občin Devin, Doberdob, Biljana, Medana in Kožbana, ležečih v političnem okraju Gradišanskem. Volišče je Gorica. Volitev in morebitna ožja volitev se bo vršila 23. t. m.

x **Knjigovodstveni tečaj za kovaške mojstre** in delavce otvori tuk. zavod za pospeševanje obrti meseca marca.

Tečaj bo trajal 10 tednov in se bo vršil pouk v trgovski šoli vsak torek, četrtek in petek od 6.30 do 8.30 zvečer. Poučeval bo prof. Vierthaler.

Pouk bo brezplačen kakor bo brezplačno na razpolago tudi vsi potrebni učni materiali. — Prošnje za vsprejem je vlagati do dne 28. t. m. pri imenovanem zavodu v ulici Morelli št. 37.

x **Sklep šolskega leta** za prvo polletje je bil te dni na tuk. srednjih šolah in vadicah v Gorici. Na gimnaziji je vspeh skrajno neugoden — nad 200 dijakov je dobilo slab red. Vzroki temu nevspehu so različni. Pred vsem nemški učni jezik in nemški profesorji, potem pa preveliko število dijakov v posamičnih razredih. Kakor da še ni dovolj nemških profesorjev na gimnaziji, doznajemo, da pride te dni nov nemški suplent, rodom Tirolec. Srečna Goriška!

Iz **Nabrežine**. V Nabrežini smo ustanovili že tako dolgo zaželeno podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Prav razveselila nas je mnogoštevilna udeležba na ustanovnem občnem zboru in kar moramo posebno poudariti: bila je večina udeležnikov iz delavskih slojev. Veseli nas, da so tudi oni spoznali pomen družbe za naš narod posebno še v sadanjem času, ko imamo ne-le odbijati napade naših zunanjih sovražnikov, ampak se moramo za obstanek družbe boriti celo proti lastnim bratom.

Po pozdravu predsednika pripravljalnega odbora g. Fr. Nemca, povzel je besedo družbeni potovalni učitelj g. Ante Beg, ki je pojasnjeval pomen in važnost družbe, posebno oziraje se na tržaške razmere. Med raznim drugim je posebno poudarjal, da kadar gre za narodnost pri Nemcih ali Italijanih, nastopajo složno vse stranke, ne oziraje se na politiko, pa tudi ne na vero.

Za izglede nam je navedel neki slučaj na Nižje-Avstrijskem, kjer sta katoliški duhovnik in protestantski pastor složno in z verno nastopila v korist „Schulvereina“. Podobnih slučajev navedel nam je še več.

Z ozirom na antipatijo do družbe se strani socijalne demokracije je tudi obrazložil, da to nasprotovanje ni umestno, ker ravno ta šolska družba stori največ za otroke delavskih slojev.

Konečno nam je priporočil, da družbo podpiramo tudi s tem, če kupujemo blago, založeno v korist naše šolske družbe, ki ni ne slabše ne dražje od blaga družih tovarn. V stran torej vse pomisleke! Pristopajte k tej prekoristni družbi in storite, kakor delajo naši narodni nasprotniki.

Predavanju g. Bega, ki je bilo z navdušenjem vsprejeto, sledila je volitev odbora. Izvoljeni so bili sledeči gg.:

Predsednik: Fran Nemec; podpredsednik Bogomila Caharija; tajnik Rado Medić; tajnika namestnica Pavlina Tance; blagajničarka Zofka Caharija; namestnik Josip Macarol. Odborniki gg. Aug. Tance, Ivan Caharija, Ivan Deisinger, Anton Radović, Ivan Caharija. Pregledovalca računov: g. Leopold Kampjut in g. Leopold Pertot.

Kakor delegata k glavni skupščini sta bila izvoljena: g. Fr. Nemec in g. Ivan Caharija, župan.

Takoj po zborovanju priglasilo se je podružnici še precejšno število članov, tako da je doseglo še tisti dan štev. udov 63, a danes, ko to pišem, popolnile so naše vrle odbornice število letnih članov že nad 100.

Vsa čast in hvala takim vrlim narodnim dekletam.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da se je na inicijativo vrle gospe Mici Logarjeve roj. Nemec nabralo pri nabrežinskih rodoljubih 200 K za Ciril-Metodov obrambni sklad. In kar je najbolj častno za gospo: skoro vso svoto nabrala je sama.

Ti novoustanovljena podružnica: cveti in razvijaj se!

Vi odborniki in odbornice pa: Ne stržite se boja, ne bojte se znoja, temveč po

zadržani poti dalje, ne oziraje se na napade od katerekoli strani! Prevzeli ste sveto delo za naš narod in njega bodočnost; zatorej vztrajate!

x **Nova deželna palača.** Že leta 1907 je postavil deželni odbor goriški predlog za zgradbo nove deželne palače. Po dotičnih proračunih in načrtih bi stala palača 600.000 kron, a računalo se je splošno z okroglim milijonom kron. Ker se je med tem zidala deželna norišnica s potroškom 1 in pol milijona kron je spričo slabih deželnih financ ta zadeva zaspala.

V zadnji dež. zborni seji pa je bil zopet stavljen dotični predlog. Mnenja so kaj različna: eni bi hoteli novo palačo na starem pokopališču, drugi bi hoteli naj se nakupi kako staro poslopje, ki naj se preuredi za dež. urade.

Med drugim sta došli dež. zboru dve taki ponudbi, in sicer jedna od strani Lahov, ki ponujajo velik kompleks treh hiš zraven kavarne „Corso“, za 200.000 K, druga pa od strani Slovencev, ki so ponudili v nakup „Hotel Südbahn“ za 340.000 K.

Ponudba Lahov sicer ni pretirana, vendar so dotična poslopja v tako slabem stanju, da bi trebalo najmanj 300.000 K za preureditev. „Hotel Südbahn“ je sicer dražji, a ne bi požrl niti polovice te svote; pri tem pa bi imela dežela lepo in impozantno poslopje na najlepšem kraju mesta.

Radovedni smo, kako se bo glasila odločitev.

Mali oglasi.

Proda se otroška postelja, majhna kopelnic in cinka, pokrivalo za dve osebi. Via San Giovanni 10, II. dno. 256

Hlev za 2 4 ali 6 konjev. eventualno z lopo za vozove se da v najem takoj ali v avgustu. Obrniti se na: Keni, Rojan št. 1, za cerkvijo. 254

Išče se hlapeca, sposobnega za obdelovanje zemljišča. Zorjal Dragotin, Rojan št. 145. 257

Najboljša sreča! Kdor hoče po ceni kupiti v okolici Zganjarijo, ima dobička sto po sto. Ponudbe pod „Sreča“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 253

V najem se odda hiša z zemljiščem z 6 stani prostori. Natusčna pojava se dobi pri sv. Mariji Magdaleni agornji 290. 382

Slavnemu občinstvu raznanjam, da sem odprl gostilno „Alla Stella d'Oro“, via della Fontana št. 14. Iščim vina prve vrste. Črno istrsko po 72 st. liter. Kraški teran po 1 K 4 st. liter. Belo po 80 vinarjev in Opolo po 80 vinarjev. Za družine po dogovoru. Kuhinja domača. Na razpolago vsakovrstna gorila in mrzla jedila. Priporoča se za obilen obisk udani Jožef Kučar. 327

Odlikovani fotografski atelje A. JERKIČ, Trst, ul. Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 2129

Ivan Bandel toči belo vipavsko vino v ulici Romagna št. 26 po 61 vinarjev. Na debelo po 50 kron 1 l. Se priporoča za obilen obisk. 241

Odda se v bližini mesta na zelo pripravnem kraju dobro upeljana trgovina jestvin. Za obilen promet se jamči. Kje? pove Inzeratni oddelku „Edinosti“ pod šte. 209. 209

Učiteljica išče službe kot domača učiteljica. Zmožna je poučevati v slovenskem, nemškem in deloma italijanskem jeziku. Ponudbe na upr. „Edinosti“ pod „Učiteljica“. 209

Absolvent trgovske šole z daljšo prakso želi premeniti mesto v kakšni prodajalnici kot praktikant proti mali plači, da se izuri tudi v robotnanstvu. Sprejme tudi kako drugo primerno službo. Naslov pove Edinost. 148

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavnemu občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Mesnica v Sežani. Nazdarjem slavnemu občinstvu, da sem odprl novo mesnico ter se priporočam za obilen obisk. Zgostovljam, da bom vsakega dobro postregel z vsake vrste mesom in po najnižji ceni, Franc Božeglav. 148

Bogomil Pino bivši ura v Sežani ima svojo novo prodajalnico v Trstu, ulica Vincen. Bellini 13 nasproti cerkve sv. Antona novega. Vsakov. verižic po tov. cenah.

: Ed. Hözlza založba na Dunaju IV/2, Luisengasse 5. :

V moji založbi je ravno kar izšel

Stenski zemljevid vojvodine Kranjske

z deli obmejnih pokrajin risan in izvršen v Ed. Hözlzovem zemljepisnem zavodu na Dunaju priredil prof. Fr. Orožen. Merilo 1:130.000.

Velikost zemljevida 142 cm visoka, 180 cm široka.

Cena na platnu napet v mapi K 40. Cena na platnu napet s palicama K 42.

Ta najnovejši slovenski stenski zemljevid vojvodine Kranjske ni samo za šolski pouk namenjen, ampak je tudi posebno pripraven za urade, pisarne in planinska društva radi bogatega imenika popolnega železniškega omrežja, višinskih podatkov itd.

Naročila sprejema vsaka knjigarna in tudi Hözlzova zal. knjigarna.

OTNICA

OTNICA (prej MORAVIA). -- Najboljša PRIRODNA GRENKA VODA --

učinkuje lečilno hitro in brez : bolečin.

Dobi se v vseh lekarnah, miodilnicah in boljših trgovinah v Trstu, Istri, Primorju, Kranjskem itd. itd.

Podjetje grenkega studenca „OTNICA“ SOKOLNICE, MORAVSKO

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR JOSIP OPPENHEIM

Trst, Corso Štev. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinskih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom. PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

F. Hörmann, Trst ulica Giosue Carducci 20, Trst TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kri. ali vsake vel. kosti. Specijaliteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne popravke, prevlečenja a steklom, verande itd. Telefon 896. Zaloga el. s. avb. podjetnikov

Guido Levi Minzi Nova in bogata zaloga vsakovrstnega **POHIŠTVA** Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1. Telefon št. 71 Romano IV.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča **Marije ud. Salarini** Ponte della Fabra 2 ul. Posta Nuova (vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletozov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski ioden. Nepremodljivi plašči (prstni angleški) Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Zaloga in izdelovalnica glasovirjev C. Olivo, Trst ulica Geppa 16., I. nadstr. Glasovirji in Pianini -- Orkestroni zadajih novostih. Prodaja -- Menjava -- Posojaje. Uglašanja in popravljanja. -- Cene zmerne.

Slavno občinstvo pozor! V novootvorjeni trgovini se slanino, prekajenim in svežim svinjskim mesom, na trgu della Barriera vecchia št. 9, se vsakomur postreže z izvrstnim, prve vrste blagom, kakor: klobasami kranjskimi in dunajskimi furlanskimi in ogrskimi salami, vsakovrstnim sirom in razno rst. delikatesami. Cene zmerne. -- Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča MARUŠIČ.

SAMO MINOS PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI

Je tisti, o katerem pravi znani in odlični kemik milne industrije, g. dr. K. DEITE Berolin, da ima veliko pralno moč večjo nego milo ali milo in seča ne da bi se lotili perila.

Minlos^{ov} pralni prašek Je torej najboljši, kar se more, rabiti za pranje perila, varuje perilo kar se najbolj da misliti, je POCENI in daje bliščečo beloto in je popolnoma brez duha. Zavitek 1/2 kg stane samo 30 vin. Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kožničarstvom in milom.

Na debelo L. Minlos Dunaj, I. Mölkerbastei 3.